

Županijsko natjecanje iz povijesti

**18. ožujka 2024.
osmi (VIII.) razred**

zaporka:

(peteroznamenasti broj i riječ)

%

broj bodova / 65

Upute natjecateljima

1. Ispit se sastoji od 25 pitanja i rješavaš ga 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita trebaš pažljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
3. Nakon što ispuniš listić sa zaporkom, spremi ga u omotnicu.
4. Zaporku s listića prepisi na prvu stranicu ispita.
5. Pažljivo pročitaj ispitne zadatke i upute u zadatku.
6. Rješenja upisuj na predviđena mjesta u ispitu. Ispit piši plavom ili crnom kemijskom olovkom.
7. Ispit piši isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Piši čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
8. Osobna imena i prezimena te geografska imena piši izvorno prema udžbenicima koje je odobrio MZO u školskoj godini 2023./2024.
9. Koristi se papirom za koncept tijekom rješavanja ispita jer jednom napisan odgovor u ispitu, više nije dopušteno prepravljati. Odgovori se u konceptu ne vrednuju.
10. Nakon završetka pisanja ispit predaj članu Županijskoga povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka imaš pravo uvida u ispit i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh u natjecanju!

Prosudbeno povjerenstvo na županijskome natjecanju:

1. _____ (predsjednik Županijskoga povjerenstva)
2. _____ (član Županijskoga povjerenstva)
3. _____ (član Županijskoga povjerenstva)

1. Pozorno pogledaj slikovni prilog iz sredine 30-ih godina 20. stoljeća i odgovori na postavljena pitanja.

1.1. Na sukob kojih se dviju država odnosi slikovni prilog?

_____ i _____

2	
---	--

1.2. Navedite dva motiva sa slike koji opisuju pobjedničku stranu u ratu.

2	
---	--

1.3. Koji je od navedenih događaja bio obilježje europske politike razdoblja prikazanoga na slikovnome prilogu?

1	
---	--

- A. početak drugoga mandata Winstona Churchilla
- B. završetak politike popuštanja
- C. ekspanzionistička politika u Africi
- D. ulazak Jugoslavije u Trojni pakt

2. U sljedećemu je zadatku ponuđeno šest tvrdnja iz europske povijesti. Četiri od šest tvrdnja **nisu točne**. Zaokruži slovo ispred onih tvrdnja koje smatraš **netočnima**.

4	
---	--

- A. Na konferenciji u Jalti dogovoreno je iskrcavanje saveznika u Normandiji.
- B. Atlantska povelja potpisana je 1940.
- C. Za vođu Nezavisne Države Hrvatske predlagan je Vladko Maček.
- D. Britanski premijer Winston Churchill bio je jedan od tvoraca politike popuštanja.
- E. Staljin je Hitleru predložio Pakt o prijateljstvu i nenapadanju.
- F. Pothvat 25 je Hitlerov plan napada na Jugoslaviju.

3. Pozorno pogledajte slikovne priloge i odgovorite na postavljena pitanja.

1. SLIKA

2. SLIKA

1. Hrvatski narod

2. Kamen spoticanja

3.1. Koji je skupni naziv za zakone iz razdoblja NDH, čija je objava prikazana na 1. slici?

1	
---	--

3.2. Što se dogodilo s djevojčicom za koju je postavljen kamen spoticanja?

- A. Provela je šest mjeseci 1942. u koncentracijskome logoru Jasenovac.
- B. Umrkla je u plinskoj komori u Auschwitzu 1944.
- C. Umrkla je u stočnome vagonu pri transportu u Auschwitz 1943.
- D. Umrkla je s obitelji u skloništu.

1	
---	--

4. Koja se od navedenih tvrdnja povezuje s japanskim napadom na Pearl Harbor?

1	
---	--

- A. Američko je vodstvo ostalo zatečeno napadom.
- B. Kina se nakon napada uključila u rat na Pacifiku.
- C. U napadu su sudjelovali piloti kamikaze.
- D. Dvije se godine nakon napada SAD uključio u rat.

5. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz povijesti Jugoslavije tijekom Drugoga svjetskog rata?

1	
---	--

- A. ulazak partizana u Zagreb → proglašena Demokratska Federativna Jugoslavija → osnivanje Antifašističkoga vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije → proglašena Federalna Država Hrvatska
- B. osnivanje Antifašističkoga vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije → proglašena Demokratska Federativna Jugoslavija → proglašena Federalna Država Hrvatska → ulazak partizana u Zagreb
- C. proglašena Demokratska Federativna Jugoslavija → osnivanje Antifašističkoga vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije → proglašena Federalna Država Hrvatska → ulazak partizana u Zagreb
- D. proglašena Federalna Država Hrvatska → osnivanje Antifašističkoga vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije → ulazak partizana u Zagreb → proglašena Demokratska Federativna Jugoslavija

6. Pozorno pročitaj povijesne izvore iz sredine 1945. i odgovori na postavljena pitanja.

- 1. Mi preostali bili smo sprovedeni u koloni prema Samoboru. Nakon 10 km preuzela nas je V. Kozarska brigada, sastavljena uglavnom od Srba oko Kozare, ali je bilo u njoj i Muslimana, Crnogoraca i katolika, kojima se kasnije brigada popunjavala... čekali su nas partizani pod oružjem na konjima...*
- 2. Produžili smo dalje za Pančevo. U Beogradu su nas preuzeli drugi sprovodnici, koji valjda nisu znali, kako su s nama postupali njihovi prethodnici. Oni su bili bolji; osim kundaka drugo nisu upotrebljavali. Koji su padali i ne mogu više ići, vozila su ih seljačka kola. Tako smo stigli u Pančevo u logor... Nakon 5-6 dana dovezli su nas vlakom u Belu Crkvu kod rumunjske granice. Tamo smo smješteni u logor ograđen bodljikavom žicom.*
- 3. Što se tiče ovih izdajnika koji su se našli unutar naše zemlje, u svakom narodu posebice – to je stvar prošlosti. Ruka pravde, ruka osvetnice našeg naroda dostigla ih je već ogromnu većinu, a samo jedan mali dio uspio je pobjeći pod krilo pokrovitelja van naše zemlje.*

6.1. Pod kojim je nazivom poznat prisilni povratak vojnika opisan u 1. i 2. izvoru?

1	
---	--

6.2. Iz čije je perspektive napisan 3. povijesni izvor?

1	
---	--

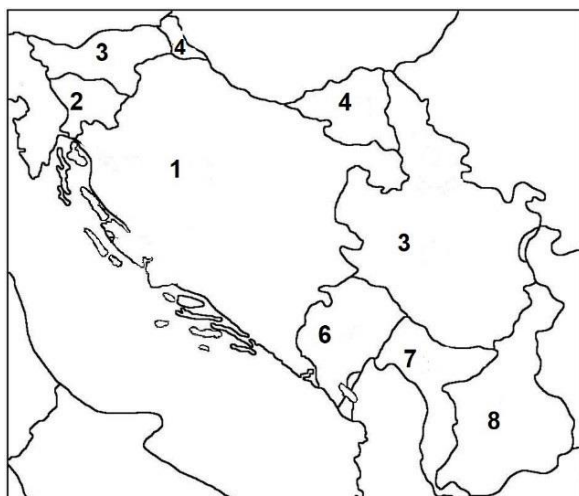
- A. pripadnika četničkoga pokreta B. pripadnika kraljevske vlade u Londonu
C. pripadnika Ustaške vojnice D. pripadnika partizanskoga pokreta

6.3. Na koju se vojnu skupinu **nije odnosio** pojam *izdajnici unutar naše zemlje* koji je izrekao autor govora pod brojem 3?

- A. domobrane
- B. ustaše
- C. partizane
- D. četnike

1	
---	--

7. Na slijepoj karti prikazana je podjela Kraljevine Jugoslavije nakon njezine okupacije. Pozorno je pogledaj i odgovori na postavljena pitanja.

7.1. Pod upravom koje su se države nalazila područja označena **brojem 3**?

1	
---	--

7.2. Koja je država pripojila područje označeno **brojem 8** na povijesnome zemljovidu?

1	
---	--

7.3. Kojim je brojem označeno područje na kojemu se nalazila tzv. Bihaćka republika?

1	
---	--

8. Tablica prikazuje osnovna obilježja podijeljenoga svijeta nakon Drugoga svjetskog rata. U kućice sa brojevima u zagradi iza dvotočaka upiši tražene pojmove koji nedostaju. U zadatku je moguće ostvariti ukupno 5 bodova.

ZAPADNI BLOK	ISTOČNI BLOK
(1.) naziv sustava:	(2.) naziv sustava:
(3.) političko uređenje:	JEDNOSTRANAČJE
PRIVATNO VLASNIŠTVO	(4.) oblik vlasništva:
(5.) vrsta gospodarstva:	PLANSKO GOSPODARSTVO

5

9. Pozorno pogledaj fotografiju spomenika Stari brijest u park-šumi Brezovica i odgovori na pitanja.

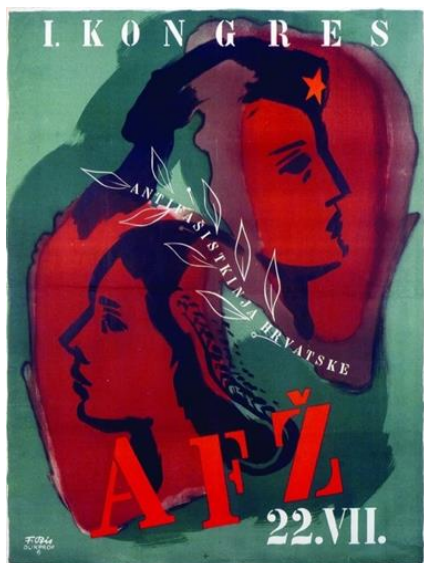
9.1. Kako se naziva odred u spomen čijega je osnutka podignut prikazani spomenik?

1	
---	--

9.2. Koji je hrvatski književnik bio izabran za predsjednika Zemaljskoga antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske na njegovu prvome zasjedanju? (ime i prezime)

1	
---	--

10. Pozorno pogledaj plakat i odgovori na pitanja.

10.1. Na pripadnice kojega se pokreta odnosio plakat prikazanoga kongresa?

1	
---	--

- A. domobranskoga pokreta
- B. partizanskoga pokreta
- C. pokreta žena HSS-a
- D. pokreta žena izbjegličke vlade

10.2. Kako je glasio puni naziv organizacije čija je kratica napisana na prikazanome plakatu?

1	
---	--

11. Pozorno pogledaj karikaturu i odgovori na pitanje.

11.1. U kojemu je razdoblju europske povijesti nastao sporazum prikazan karikaturom?

1	
---	--

- A. proljeće 1939.
- B. ljeto 1939.
- C. jesen 1939.
- D. zimu 1940.

11.2. Po kojim je ličnostima poznat naziv sporazuma simbolički prikazanoga na slikovnome prilogu?

1	
---	--

- A. ministrima rata
- B. predsjednicima sabora
- C. ministrima vanjskih poslova
- D. ministrima unutrašnjih poslova

11.3. Do kojega je datuma trajala suradnja simbolički prikazana na slikovnome prilogu?

1	
---	--

- A. 22. lipnja 1940.
- B. 22. lipnja 1941.
- C. 31. ožujka 1943.
- D. 8. rujna 1943.

12. Koja je bila posljedica drugoga sporazuma Tito – Šubašić?

1	
---	--

- A. Prihvaćana je odluka o povratku kralja u zemlju.
- B. Dogovoreno je osnivanje privremene vlade Demokratske Federativne Jugoslavije.
- C. Odlučeno je da će buduća država biti uređena kao višestranačka republika.
- D. Dogovoreno je stvaranje zajedničke vlade koja će biti odgovorna ZAVNOH-u.

13. Pozorno pogledaj slikovni prilog i odgovori na pitanje.

1	
---	--

Pacifička evolucija

Kako se naziva američka vojna taktika iz Drugoga svjetskog rata prikazana na karikaturi?

14. Pozorno pročitaj povijesni izvor i odgovori na postavljena pitanja.

1. izvor

Svjedočanstvo osmogodišnje djevojčice iz Japana iz razdoblja krajem Drugoga svjetskog rata: *Najstrašnija stvar koje se sjećam jest moj bijeg iz grada preko mnogih mrtvih tijela. Nailazila sam na ljude sa strašnim opeklinama (od radijacije), neki od njih hvatali su me za noge tražeći vodu, a ja sam pobjegla i napustila ih jednostavno zato što sam željela preživjeti. Pobjegla sam i od ljudi zarobljenih pod ruševinama, koji su također tražili moju pomoć. Otad je moj život bijedan. Razboljela sam se i nisam uspijevala ni u čemu što bih pokušala.*

2. izvor

Znao sam da radimo ispravnu stvar (...) pomislio sam: da, pobit ćemo mnogo ljudi, ali za ime Božje, i spasit ćemo mnoge živote. (...) Istovremeno ćemo ubiti mnogo nevinih ljudi, ali dosad još nismo vodili prokleti rat nigdje u svijetu gdje nisu stradali i nevini. Samo kada bi novinari prestali s tim: „Pobili ste toliko civila.” Nisu imali sreće što su se našli na tomu mjestu.

14.1. O kojemu događaju svjedoči osoba iz prvoga povijesnog izvora?

1	
---	--

- A. o završetku bitke za Midway
- B. o zračnome napadu na Pearl Harbor
- C. o posljedicama bacanja atomske bombe na Hirošimu
- D. o posljedicama napada na otoke Iwo Jimu i Okinawu

14.2. Kakav je stav autora drugoga izvora u vezi s opisanim događajem?

1	
---	--

- A. Autor smatra da će stradati mali broj civila.
- B. Autor je suglasan s pisanjem novinara o civilnim žrtvama.
- C. Autor zastupa stav da je riječ o opravdanome događaju.
- D. Autor bi zbog grižnje savjesti odustao od zadatka.

15. U sljedećemu je zadatku ponuđeno sedam tvrdnja, od čega je **pet točnih.**
Zaokruži slovo ispred točnih tvrdnji.

5	
---	--

- A. U antifašističkoj koaliciji Britaniji su se pridružile njezine kolonije Kanada, Australija i Južna Afrika.
- B. Napad Njemačke na SSSR bio je najveći napad u povijesti.
- C. Bitka kod Kurska najveća je zračna bitka Drugoga svjetskog rata.
- D. Nakon što je Njemačka proglasila Češku protektoratom, Slovačka je proglasila nezavisnost.
- E. Kapitulacijom Italije vodstvo NDH je napustilo zemlju.
- F. Isoroku Yamamoto bio je protivnik japanskoga napada na SAD.
- G. Nakon što je uhićen, Mussolini je čuvan u zatočeništvu u hotelu u Apeninima.

16. U sljedećemu zadatku ponuđene su tri konferencije iz Drugoga svjetskog rata i šest podataka koji su povezani s njima. Svaku konferenciju povežite s odgovarajućim podacima.
Svakoj konferenciji pripadaju DVA podatka.
Svoje odgovore označite znakom X u ponuđeni prostor za odgovor ispod zadatka.
U zadatku je ukupno moguće ostvariti 6 bodova.

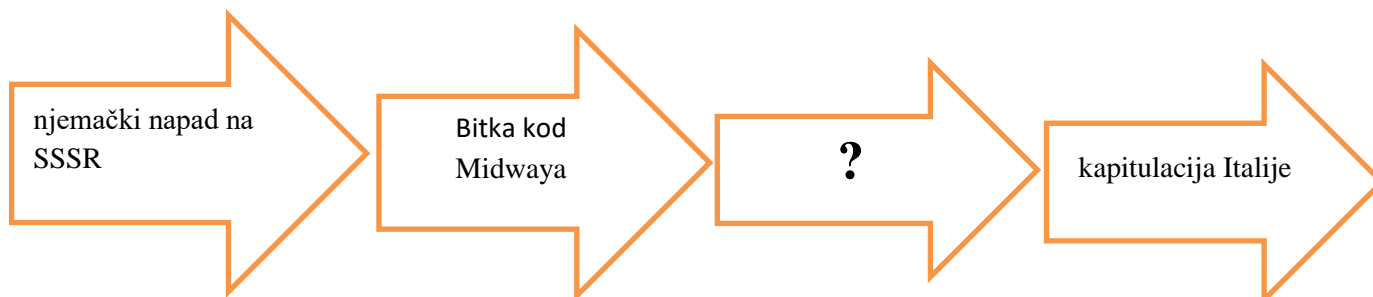
- 1. Konferencija u Teheranu
- 2. Konferencija u Jalti
- 3. Konferencija u Potsdamu

- A. konferencija na kojoj je sudjelovao novi američki predsjednik
- B. priznavanje partizanskoga pokreta kao dijela antifašističke koalicije
- C. poslan ultimatum Japanu
- D. odluka o podjeli Njemačke na okupacijske zone
- E. odluka o naviještanju rata Japanu od strane SSSR-a
- F. prvi sastanak „velike trojice”

	A	B	C	D	E	F
1.						
2.						
3.						

	6
--	---

17. Pozorno pogledaj lentu vremena i zaokruži točan odgovor.

Koji od navedenih događaja nedostaje na mjestu upitnika?

- A. napad na Pearl Harbor
- B. Bitka za Moskvu
- C. Bitka za Staljingrad
- D. Konferencija u Teheranu

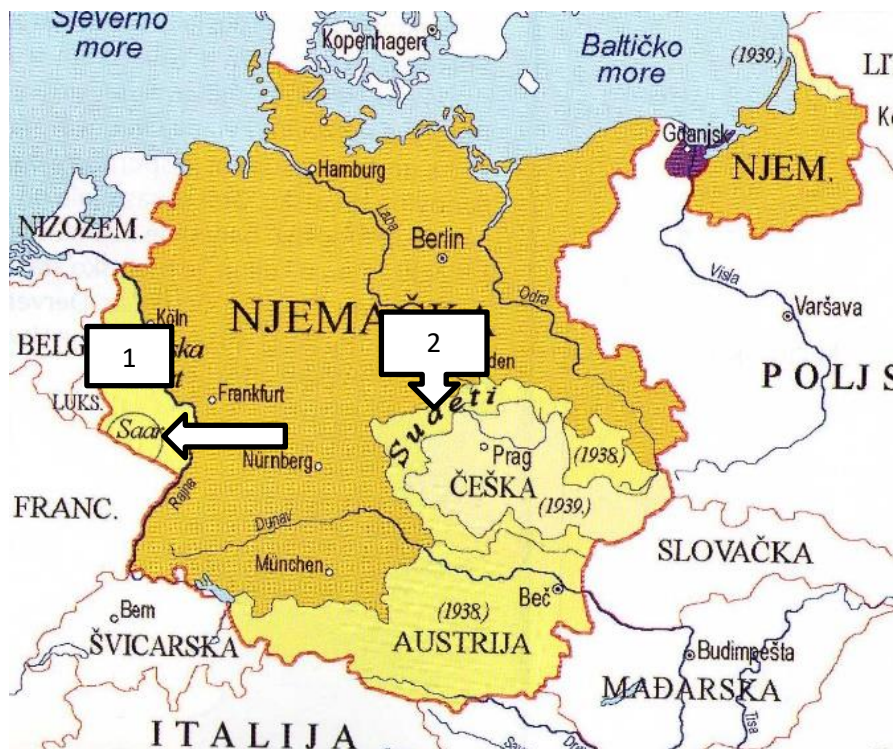
	1
--	---

18. Koja je od navedenih tvrdnja povezana s ustaškim logorom Jasenovac?

- A. U logoru su postojale plinske komore za usmrćivanje zarobljenika.
- B. U logoru su bili zarobljeni isključivo članovi partizanskoga pokreta.
- C. U logor Jasenovac odvedeni su i Boris Hanžeković i Vladko Maček.
- D. Logor Jasenovac bio je isključivo radni logor.

	1
--	---

19. Pozorno pogledaj kartu Njemačke između dva svjetska rata i odgovori na pitanja.

19.1. Kako se naziva područje označeno brojem 1?

1	
---	--

19.2. Koje je godine remilitarizirano područje označeno strelicom?

1	
---	--

19.3. Kojim je sporazumom Njemačkoj pripojeno područje označeno brojem 2?

1	
---	--

20. Pozorno pročitaj povijesni izvor i odgovori na postavljeno pitanje.

Borit ćemo se u Francuskoj (...), borit ćemo se na morima i oceanima (...), branit ćemo svoj otok bez obzira na troškove, borit ćemo se na plažama, borit ćemo se na slijetalištima, borit ćemo se na poljima i ulicama, borit ćemo se na brdima i nikada se nećemo predati.

Predsjednik vlade

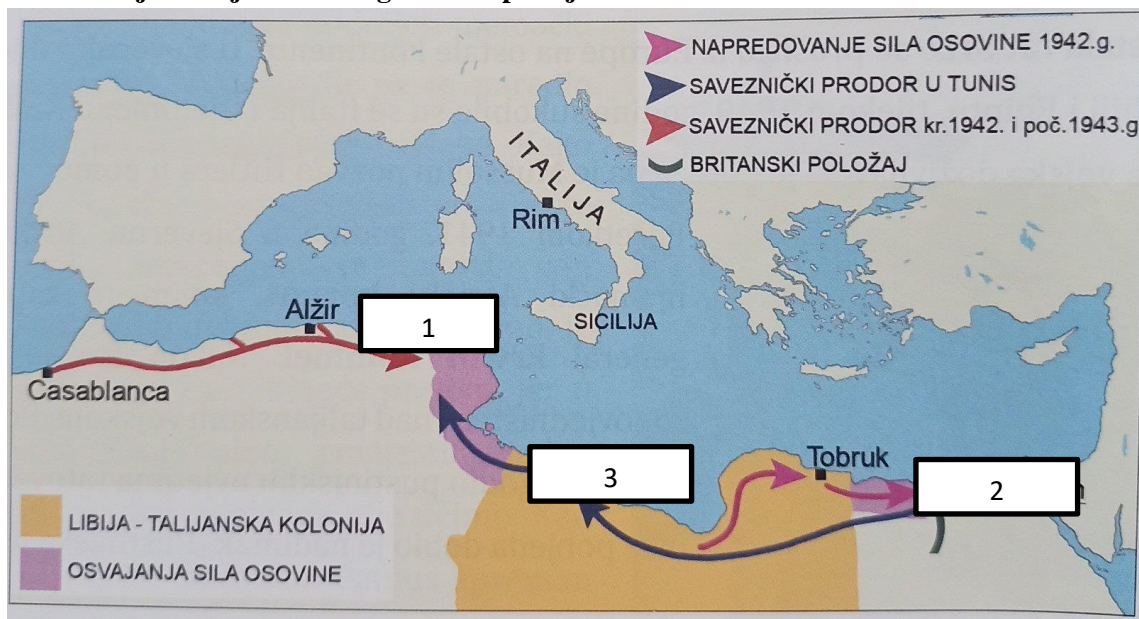
20.1. Predsjednik vlade koje je države autor navedene izjave?

1	
---	--

20.2. U kojoj je godini Drugoga svjetskog rata nastala navedena izjava?

1	
---	--

21. Pozorno pogledaj povijesni zemljovid iz razdoblja Drugoga svjetskog rata koji prikazuje sukobe u sjevernoj Africi i odgovori na pitanja.

21.1. Kojim je brojem označeno mjesto bitke prekretnice u ratu na sjevernoafričkom bojištu?

1	
---	--

21.2. Kako se zvao njemački general, zapovjednik Afričkoga korpusa? (ime i prezime)

1	
---	--

21.3. Koja se od navedenih tvrdnja povezuje s prikazanim bojištem?

- A. Njemačke snage prisilile su generala Montgomeryja na predaju.
- B. Britanska vojska nanijela je prvi veliki poraz njemačko-talijanskoj vojsci.
- C. Sukobi su se odvijali usporedno s prodorom Crvene armije u Njemačku.
- D. Sukobi su u sjevernoj Africi završili u lipnju 1944.

1	
---	--

22. U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji iz razdoblja od 1939. do 1942.?

1	
---	--

- A. kapitulacija Francuske → Italija okupirala Albaniju → nastanak Trojnoga pakta → potpisani Rimski ugovori
- B. Italija okupirala Albaniju → kapitulacija Francuske → nastanak Trojnoga pakta → potpisani Rimski ugovori
- C. nastanak Trojnoga pakta → potpisani Rimski ugovori → Italija okupirala Albaniju → kapitulacija Francuske
- D. potpisani Rimski ugovori → Italija okupirala Albaniju → nastanak Trojnoga pakta → kapitulacija Francuske

23. Pozorno pročitaj tekst.

Joseph Goebbels, nacistički ministar propagande, u poznatome je govoru nakon poraza kod Staljingrada u veljači 1943. uzviknuo: „Pitam vas: želite li (...) rat? Bude li potrebno, želite li rat totalniji (...) od svega što danas možemo zamisliti?” Dvorana je s oduševljenjem potvrdno odgovorila.

23.1. Kako se naziva oblik rata koji zaziva osoba iz teksta?

1	
---	--

23.2. Kako se nazivao pokret skupine studenata sa Sveučilišta u Münchenu koja je 1942. – 1943. pozivala Nijemce na otpor nacizmu?

- A. Crna ruža
- B. Bijela ruža
- C. Crvena ruža
- D. Zlatna ruža

1	
---	--

24. Pozorno pročitaj povijesne izvore i odgovori na pitanja.

1. izvor: izvještaj Američke obavještajne agencije o razlikama SAD-a i SSSR-a u poljoprivredi 1986.

(1) Sovjetski Savez ima osam i pol puta veću radnu snagu u poljoprivredi i 40 % više površine koja se obrađuje. (2) Pa ipak, poljoprivredna proizvodnja u kasnim sedamdesetim i početkom osamdesetih nije mogla pratiti veliku potražnju u SSSR-u za hranom. (3) Nedostatak kvalitetne hrane poput mesa i mliječnih proizvoda postao je kroničan na nekim područjima i sve je gori.

2. izvor: Jevgenij Semjonov u intervjuu se prisjeća osamdesetih godina

Bio sam učenik osnovne škole 1982. kad nam je učiteljica ispričala da postoje ljudi koji prodaju svoju domovinu, prodaju sovjetski grb strancima. I rekla nam je koliko cijene taj grb. Poslije nastave sam potrčao u najbližu trgovinu i potrošio čitav džeparac na sovjetske značke. Zaradio sam 50 rubalja prodajući ih stranim turistima. Prosječna plaća tada je bila oko 120 rubalja.

24.1. Koja od navedenih tvrdnja povezanih s prvim izvorom nije točna?

- A. Sovjetski Savez imao je goleme potencijale za razvoj poljoprivrede.
- B. Obradive su površine u Sovjetskome Savezu višestruko veće u odnosu na SAD.
- C. 70-ih i 80-ih godina Sovjeti proizvode dovoljno hrane za svoje stanovništvo.
- D. Potražnja je za hranom u SSSR-u bila sve veća.

1	
---	--

24.2. Zbog čega je u SSSR-u poljodjelstvo bilo posebno zakinuto?

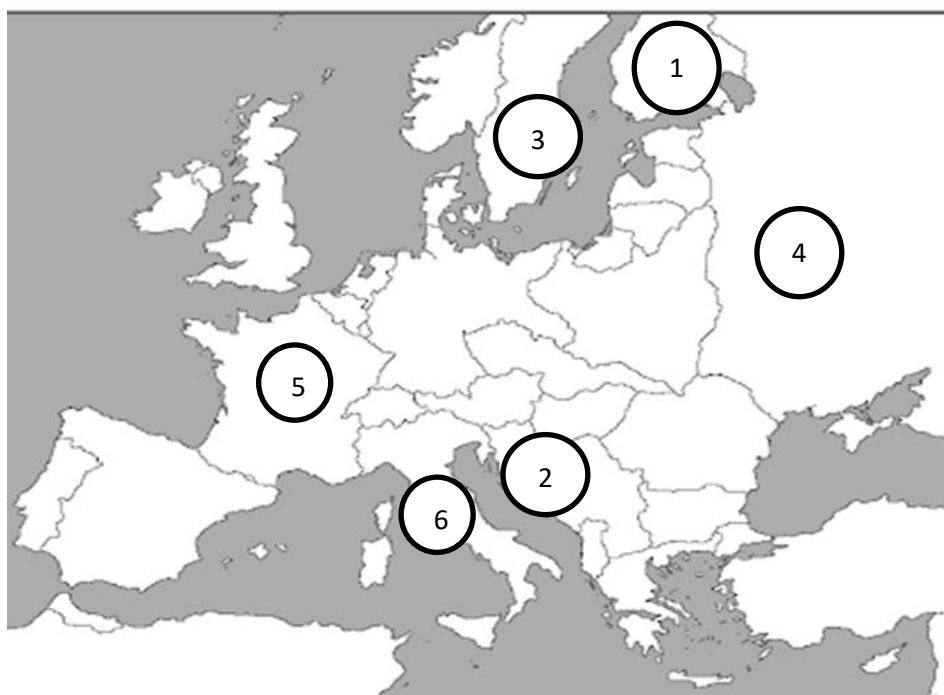
- A. zbog pretjeranog ulaganja u turizam
- B. zbog pretjeranog ulaganja u industriju
- C. zbog pretjeranog ulaganja u naoružanje
- D. zbog pretjeranog ulaganja u energetiku

1	
---	--

24.3. Navedi jedan razlog zbog kojega je učenik iz drugoga izvora prodao značke strancima?

1	
---	--

25. Pozorno pogledaj slijepu kartu Europe i odgovori na pitanja.

25.1. Kojim je brojem označena država čiji su kralj i vlada pobjegli iz zemlje 1941.?

1	
---	--

25.2. Kojim je brojem označena država u kojoj je obavljena najveća pomorska evakuacija savezničkih vojnika tijekom Drugoga svjetskog rata?

1	
---	--

25.3. Kojim je brojem označena država u kojoj je obavljena masovna likvidacija vojnih zarobljenika u proljeće 1940.?

1	
---	--